

یادداشت

مسیر تازه سرمایه‌گذاری و مهار نقدینگی

بهال‌الدین حسینی هاشمی
کارشناس پولی و بانکی

عرضه اوراق سلف سکه را می‌توان اقدامی در جهت استفاده از ابزارهای مالی برای مدیریت بخشی از تقاضا در بازار طلا و هدایت نقدینگی دانست؛ ابزاری که در صورت استمرار عرضه و فراهم بودن امکان معامله آن، می‌تواند بخشی از تقاضای موجود برای خرید سکه را به سمت بازار رسمی و ابزارهای مالی قابل معامله هدایت کند. در این میان ایجاد ابزارهایی که امکان سرمایه‌گذاری در این بازار را بدون نیاز به خرید و نگهداری فیزیکی فراهم کند، اهمیت بیشتری پیدا می‌کند. نگهداری و جابه‌جایی سکه فیزیکی همواره با محدودیت‌هایی همراه است و اوراق سلف می‌تواند بخشی از این دغدغه را برطرف کند.

یکی از مهم‌ترین کارکردهای چنین ابزاری، جذب بخشی از نقدینگی موجود در جامعه است. بخشی از نقدینگی در دوره‌های افزایش نااطمینانی اقتصادی ممکن است به سمت فعالیت‌های سفته‌بازانه در بازارهایی مانند طلا و ارز حرکت کند. فراهم کردن امکان سرمایه‌گذاری در یک ابزار مالی رسمی می‌تواند بخشی از این منابع را از معاملات مستقیم و سفته‌بازانه به سمت بازار سرمایه هدایت کند.

البته اثرگذاری اوراق سلف سکه بر نقدینگی و تورم نباید به صورت مستقل و بیش از اندازه ارزیابی شود. این ابزار به تنهایی نمی‌تواند تغییر بزرگی در حجم نقدینگی ایجاد کند، اما می‌تواند در کنار سایر سیاست‌های پولی و مالی، بخشی از فشار تقاضا را مدیریت کند. در کوتاه‌مدت، چنین ابزاری می‌تواند به کاهش سرعت رشد برخی فشارهای تورمی کمک کند و در صورت تداوم عرضه، در بلندمدت نیز زمینه مساعدتری برای ثبات بازار فراهم شود.

امکان فروش اوراق متناسب با نرخ روز بازار سکه نیز می‌تواند یکی از جذابیت‌های این ابزار باشد. فردی که تمایل به نگهداری سکه فیزیکی ندارد، می‌تواند از طریق اوراق در این بازار حضور داشته باشد و در صورت تغییر شرایط یا نیاز به نقدینگی، موقعیت خود را در بازار ثانویه مدیریت کند.

در نهایت، موفقیت اوراق سلف سکه بیش از هر چیز به استمرار عرضه و عمق گرفتن بازار ثانویه وابسته است. اگر این ابزار به صورت مستمر در اختیار سرمایه‌گذاران قرار گیرد و امکان خرید و فروش مناسب آن وجود داشته باشد، می‌تواند بخشی از تقاضای بازار طلا را به سمت ابزارهای مالی رسمی منتقل کند.

بانکهای مرکزی گارد ضدتورمی گرفتند

التهاب بازارها با جنگ نفتکش‌ها

محدود بودن ظرفیت مازاد تولید، توان بازار برای جذب یک شوک جدید را کاهش داده است. در چنین شرایطی، تداوم اختلال در تردد نفتکش‌ها از تنگه هرمز می‌تواند قیمت نفت را برای مدت طولانی در سطوح بالا نگه دارد. فایننشال تایمز نیز در تازه‌ترین پوشش خود، عبور نفت از ۱۰۰ دلار را نشانه نگرانی بازار از شکل‌گیری یک شوک دوباره در عرضه جهانی دانسته است.

بازگشت کابوس تورمی

تحلیلگران می‌گویند اثر اقتصادی جنگ به افزایش قیمت بنزین محدود نمی‌شود. نفت گران‌تر هزینه حمل‌ونقل، تولید و انرژی را بالا می‌برد و در نتیجه می‌تواند روند کاهش تورم را در اقتصادهای بزرگ مختل کند. رویترز هشدار داده است که ماندگاری نفت بالای ۱۰۰ دلار می‌تواند تورم را دوباره تشدید کرده و بانک‌های مرکزی را مجبور کند نرخ‌های بهره را برای مدت طولانی‌تری بالا نگه دارند؛ اتفاقی که به‌طور مستقیم بر سرمایه‌گذاری و بازارهای سهام فشار وارد می‌کند. این همان سناریویی است که صندوق بین‌المللی پول نیز پیش‌تر درباره آن هشدار داده بود: انرژی گران‌تر در کنار رشد اقتصادی ضعیف‌تر می‌تواند اقتصاد جهان را به سمت رکود تورمی سوق دهد.

درگیری نظامی میان ایران و آمریکا و افزایش حملات به تأسیسات و مسیرهای انرژی و نگرانی‌ها درباره موج تازه تورمی در اقتصاد جهانی را افزایش داده و بانکهای مرکزی گارد ضدتورمی گرفته اند. سرمایه‌گذاران در جهان از اضطراب دارند که نفت گران‌تر، تورم را دوباره تشدید و بانک‌های مرکزی را به حفظ یا افزایش نرخ بهره وادار کند. بازار جهانی اکنون بیش از هر چیز چشم به مسیر درگیری و آینده تردد نفتکش‌ها در خلیج فارس و تنگه هرمز دوخته است؛ چرا که تداوم اختلال در عرضه می‌تواند فشار بیشتری بر قیمت نفت، سوخت و در نهایت تورم جهانی وارد کند. این گزارش می‌افزاید در بازار طلای ایران هم قیمت هر دلار به بالای ۲۳۲ هزار تومان و هر سکه بهار آزادی هم به بیش از ۲۴۱ هزار تومان رسید و به نااطمینانی از آینده تنش تهران و واشنگتن، بورس ایران هم روزی متفاوت را تجربه کرد و معاملات روز چهارشنبه با رشد ۴۷ هزار و ۳۵۰ واحدی و رسیدن شاخص کل به رقم ۷ میلیون و ۱۲۲ هزار و ۲۷۰ واحد بسته شد.

نبض بازارها با تنگه هرمز می‌زند

نگرانی اصلی بازار، احتمال طولانی شدن اختلال در جریان نفت از منطقه است. به گزارش رویترز، حدود ۱۰ میلیون بشکه در روز از صادرات نفت به دلیل جنگ از بازار خارج شده و کاهش ذخایر و

تنش در منطقه خاورمیانه با حمله آمریکا به چند نفتکش ایران و پاسخ موشکی ایران در هدف قراردادن پایگاه‌های نظامی آمریکا و نفتکش‌های هم جهت با سیاست‌های این کشور باعث التهاب قیمت در بازارهای جهانی و البته داخلی شده است.

نخستین ترکش این درگیری نظامی به بازار جهانی نفت اصابت کرد و قیمت هر بشکه نفت سبک آمریکا با رشد ۲,۶ درصدی به ۹۵ دلار و ۵۸ سنت و نفت برنت هم با بیش از ۳ درصد جهش به ۱۰۱ دلار رسید. در حالی که همچنان میانجی‌ها در حال رایزنی و تلاش برای خاموش کردن آتش درگیری‌ها هستند اما دستکم نشانه‌هایی از فروکش کردن درگیری‌ها و بازگشت به مسیر گفتگو دیده نمی‌شود. وزارت امور خارجه ایران در بیانیه‌ای مسئولیت شورای امنیت نسبت به تجاوزات آمریکا علیه ایران را یادآور و در عین حال تاکید کرد: نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران در اعمال حق ذاتی دفاع مشروع تردید نخواهند کرد و به‌نحو مقتضی به هر تجاوز نظامی دشمن قاطعانه پاسخ خواهند داد.

در حالی که اقتصاد جهان باردیگر با شوک جهش قیمت طلای سیاه مواجه شده، بازار جهانی طلا این گرانبهاترین فلز دنیا رشد اندک را تجربه کرد و قیمت هر اونس به ۴۴۰۶ دلار رسیده است. تشدید

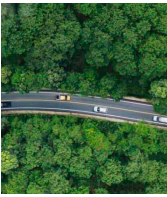
۲

اوراق سلف سکه
انتخاب جذاب با ریسک کمتر

۴

هوای آلوده، اقتصاد پرهزینه
هر دلار سرمایه‌گذاری برای هوای پاک،
۱۵ دلار بازمی‌گرداند

۳

رونمایی از تورم آمریکا
منتظر واکنش وارث باشید

کارشناس بازار سرمایه در گفت‌وگو با تازه‌های اقتصاد:

اوراق سلف سکه؛ انتخاب جذاب با ریسک کمتر

عرضه اوراق سلف سکه با نماد «عسکه۴» در بازار سرمایه آغاز شده است؛ ابزاری که امکان سرمایه‌گذاری در سکه را بدون خرید و نگهداری فیزیکی آن فراهم می‌کند و در عین حال، قابلیت معامله در بازار ثانویه را نیز دارد. این اوراق در سررسید امکان دریافت فیزیکی سکه یا تسویه نقدی با حداقل بازدهی ۷ درصدی نسبت به قیمت مبنای روز انتشار را برای دارندگان فراهم می‌کند.

حسین محمودی‌اصل، کارشناس بازار سرمایه درباره کارکرد اوراق سلف سکه، تأثیر آن بر مدیریت تقاضای بازار طلا، اظهار کرد: اوراق سلف سکه می‌تواند بخشی از تقاضای سرمایه‌گذاری را از بازار فیزیکی طلا به سمت یک ابزار مالی رسمی هدایت کند. گفتگو را بخوانید:

عرضه اوراق سلف سکه توسط بانک مرکزی را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

عرضه اوراق سلف سکه را می‌توان یکی از ابزارهایی دانست که در شرایط فعلی برای مدیریت تقاضا در بازار طلا مورد استفاده قرار گرفته است. با توجه به افزایش سطح عمومی قیمت‌ها و جذابیت بازارهای دارایی، بخشی از نقدینگی به سمت فعالیت‌های سفته‌بازانه حرکت کرده و استفاده از ابزارهای مالی می‌تواند به مدیریت این تقاضا کمک کند. از سوی دیگر، با توجه به اینکه سررسید این اوراق سه‌ماهه است، این ابزار می‌تواند فرصت مناسبی برای افرادی فراهم کند که به دنبال سرمایه‌گذاری در بازار طلا هستند، بدون اینکه الزاما به خرید فیزیکی سکه و طلا روی بیاورند.

پس از اجرای این سیاست، گام بعدی برای مدیریت بازارهای دارایی چه می‌تواند باشد؟

در کنار مدیریت بازار طلا تقویت بازار سرمایه و هدایت منابع به سمت تولید نیز اهمیت زیادی دارد. اگر بتوان اعتماد سرمایه‌گذاران به بازار سرمایه را تقویت کرد، بخشی از منابعی که در حال حاضر به دنبال کسب سود در بازارهای دارایی هستند، می‌توانند به سمت تأمین مالی بنگاه‌ها و فعالیت‌های مولد حرکت کنند. بازار سرمایه ظرفیت مناسبی برای جذب نقدینگی دارد و تقویت این ظرفیت می‌تواند در کنار سیاست‌های بانک

آمادگی بانک مرکزی برای مدیریت سناریوهای مختلف بازار

یکی از موضوعات مهم، آماده بودن ابزارهای مختلف برای سناریوهای متفاوت اقتصادی است. طبیعتاً شرایط بازارها می‌تواند به سرعت تغییر کند و هرچه بانک مرکزی ابزارهای متنوع‌تر و متناسب‌تری در اختیار داشته باشد، امکان واکنش به‌موقع نیز بیشتر خواهد بود. برای مثال، در صورت افزایش قابل توجه قیمت ارز یا شکل‌گیری حباب در بازار سکه، وجود ابزارهایی مانند اوراق سلف می‌تواند به سیاست‌گذار کمک کند تا بخشی از تقاضا را به سمت ابزارهای رسمی و مدیریت‌شده هدایت کند.

مرکزی، به ایجاد تعادل بیشتر میان بازارهای مختلف کمک کند.

عرضه اوراق سلف سکه چه اثری بر بازار سرمایه خواهد داشت؟

در کوتاه‌مدت این احتمال وجود دارد که بخشی از سرمایه‌گذاران، منابع خود را برای استفاده از این ابزار جابه‌جا کنند و در نتیجه، اثر محدودی بر بازار سرمایه ایجاد شود. با این حال، باید توجه داشت که اوراق سلف سکه می‌تواند بخشی از تقاضای سرمایه‌گذاری را از بازار فیزیکی طلا به سمت یک ابزار مالی رسمی هدایت کند. در مجموع، اثر این سیاست بر بازار سرمایه به میزان استقبال از اوراق، شرایط بازارهای موازی و همچنین جذابیت سایر فرصت‌های سرمایه‌گذاری بستگی خواهد داشت.

آیا می‌توان در سازوکار تحویل اوراق سلف سکه تغییراتی ایجاد کرد؟

می‌توان انعطاف بیشتری در زمان‌بندی تحویل در نظر گرفت. برای مثال، اگر

خبر

صندوق ارزی هفته آینده می‌آید

رئیس‌کل بانک مرکزی از نهایی شدن فرآیند راه‌اندازی نخستین صندوق سرمایه‌گذاری ارزی خبر داد و گفت: مقدمات فعالیت این صندوق با هدف جذب منابع ارزی و هدایت آن به سمت تأمین مالی فعالیت‌های اقتصادی و پروژه‌های ارزآور فراهم شده است. عبدالناصر همتی اظهار کرد: پذیرهنویسی صندوق از هفته آینده آغاز خواهد شد. وی با گفت: دارندگان ارز می‌توانند منابع خود را بدون تبدیل به ریال در صندوق سرمایه‌گذاری کنند و در مقابل، واحد سرمایه‌گذاری دریافت کنند. منابع جذب‌شده نیز در ابزارها و دارایی‌های مالی ارزی به کار گرفته خواهد شد. رئیس‌کل بانک مرکزی تأکید کرد: صدور و ابطال واحدهای این صندوق‌ها به‌صورت ارزی انجام می‌شود و سرمایه‌گذار در زمان خروج نیز معادل ارزش واحدهای خود را به صورت ارزی دریافت خواهد کرد. همتی همچنین گفت: بانک مرکزی در حال فراهم‌کردن و تسهیل سازوکارهای لازم برای حمل، تحویل و نگهداری اسکناس ارز با هدف تسهیل ورود منابع ارزی به این صندوق‌ها و سرمایه‌گذاری در آنهاست.

توافق اقتصادی ایران و روسیه

وزیر اقتصاد که به روسیه سفر کرده، از نهایی‌شدن قراردادهای مهم و شکل‌گیری توافقات جدید در حوزه تعاملات مالی، نیروی کار و اشتغال میان ایران و روسیه خبر داد و گفت: این توافقات با هدف تعمیق و گسترش روابط اقتصادی دو کشور دنبال می‌شود. سید علی مدنی‌زاده افزود: مقرر شد موضوعات مطرح‌شده در این مذاکرات با جدیت پیگیری شود تا روابط اقتصادی ایران و روسیه بیش از پیش تعمیق و گسترش یابد. او با اشاره به شرایط اقتصادی کشور و فشارهای خارجی ادامه داد: همه این اقدامات با این هدف انجام می‌شود که روابط اقتصادی با کشورهای طرف همکاری، به‌ویژه در شرایط محاصره و جنگ اقتصادی، عمیق‌تر و گسترده‌تر شود. مدنی‌زاده تأکید کرد: در شرایطی که تلاش می‌شود اقتصاد ایران محدودتر شده و مسیر ورود کالا به کشور با مشکل مواجه شود، توسعه همکاری‌های اقتصادی و ایجاد مسیرهای جایگزین می‌تواند در خنثی‌سازی این فشارها مؤثر باشد.

نفوذ ایران به شبکه بانکی آمریکا

روزنامه وال‌استریت ژورنال گزارش داد: با تشدید فشارهای اقتصادی دولت آمریکا علیه ایران، شبکه بانکداری کارگزاری همچنان یکی از مسیرهای مهم انتقال پول مرتبط با ایران به شمار می‌رود؛ مسیری که به گفته مقام‌های آمریکایی، میلیاردها دلار در سال از طریق آن جابه‌جا می‌شود. بانکداری کارگزاری، که بیش از یک قرن ستون ارتباط مالی میان بانک‌های جهان بوده است، به بانک‌های خارجی اجازه می‌دهد از حساب‌های خود نزد بانک‌های آمریکایی برای تسویه تراکنش‌های دلاری استفاده کنند. همین ساختار می‌تواند به شبکه‌های مالی ایران امکان دسترسی غیرمستقیم به نظام مالی آمریکا را بدهد.

خزانهداری آمریکا همچنین اعلام کرده است که در سال گذشته، حدود ۹ میلیارد دلار از منابع مرتبط با ایران از طریق بانک‌های آمریکایی در سال ۲۰۲۴ جابه‌جا شده است.

معامله ۴۱ میلیون اوراق سلف سکه در ۲ ساعت

معامله ۴۱ میلیون اوراق سلف سکه بانک مرکزی در دو ساعت؛ ارزش معاملات به ۹۷.۶ هزار میلیارد ریال رسید.

معاملات اوراق سلف استاندارد سکه بانک مرکزی با نماد «عسکه۴» در روز چهارشنبه ۱۸ شهریورماه با استقبال معامله‌گران همراه شد و در مدت تنها دو ساعت، بیش از ۴۱ میلیون قرارداد از این ابزار مالی مورد معامله قرار گرفت.

بر اساس آمار معاملات، در مجموع ۴۱ میلیون و ۴۲۸ هزار قرارداد «عسکه۴» در بازار معامله شد و تعداد معاملات ثبت‌شده در این نماد به ۲۷ هزار و ۶۵۵ معامله رسید.

قیمت هر سکه به ۲۳۵.۷ میلیون تومان رسید

هر قرارداد «عسکه۴» معادل یک‌هزارم قطعه سکه تمام‌بهار آزادی طرح امام خمینی(ره)، ضرب سال ۱۳۸۶ است. قیمت این اوراق در پایان معاملات به ۲ میلیون و ۳۵۷ هزار ریال رسید که نسبت به قیمت پایه، ۱.۷۳ درصد افزایش نشان می‌دهد.

بر این اساس، با در نظر گرفتن اینکه هر قرارداد معادل یک‌هزارم سکه تمام‌بهار آزادی است، قیمت معادل هر سکه بر مبنای نرخ پایانی اوراق سلف سکه حدود ۲۳۵.۷ میلیون تومان محاسبه می‌شود.

۹۷.۶ هزار میلیارد ریال ارزش معاملات

ارزش معاملات ثبت‌شده در نماد «عسکه۴» طی این دو ساعت به حدود ۹۷ هزار و ۶۴۷ میلیارد ریال رسید؛ رقمی که بیانگر حجم قابل توجه نقدینگی واردشده به این ابزار مالی در نخستین روزهای فعالیت آن است. در حالی که طی معاملات امروز بیش از ۴۱ میلیون قرارداد از اوراق سلف سکه بانک مرکزی معامله شد، بر اساس اطلاعات ارائه‌شده، تنها ۵۸ میلیون و ۵۵۸ هزار و ۵۴۷ برگ از اوراق سلف سکه بانک مرکزی برای فروش باقی مانده است.

اوراق سلف سکه؛ ابزار جدید بازار طلا

حجم معاملات «عسکه۴» در نخستین روزهای فعالیت این ابزار، از توجه قابل توجه معامله‌گران به اوراق سلف سکه حکایت دارد. این ابزار می‌تواند علاوه بر فراهم کردن مسیر رسمی برای سرمایه‌گذاری در بازار طلا، به فعالان بازار امکان دهد بخشی از ریسک ناشی از نوسانات قیمت طلا و سکه را مدیریت کنند.

استقبال معامله‌گران از این اوراق همچنین می‌تواند آزمونی برای میزان کارایی ابزارهای مالی جدید بانک مرکزی در جذب تقاضای سرمایه‌ای بازار طلا و انتقال آن از معاملات فیزیکی به بستری رسمی بازار سرمایه باشد.

رونمایی از تورم آمریکا؛ منتظر واکنش وارث باشید

قرار است شاخص قیمت تولیدکننده آمریکا پنجشنبه ۱۰ سپتامبر و شاخص قیمت مصرف‌کننده جمعه ۱۱ سپتامبر منتشر شود و تنها چند روز بعد، نشست فدرال رزرو در روزهای ۱۵ و ۱۶ سپتامبر برگزار خواهد شد. بر اساس نظرسنجی روتترز، اقتصاددانان انتظار دارند نرخ تورم آمریکا در ماه اوت ۰.۴ درصد نسبت به ماه قبل افزایش یابد و تورم هسته ۰.۲ درصد رشد کند. با این حال بازارهای جهانی در حالی خود را برای انتشار تازه‌ترین داده‌های تورمی آمریکا آماده می‌کنند که همزمان موج جدیدی از تنش‌ها در بازار انرژی، معادله تورم و نرخ بهره را پیچیده‌تر کرده است.

بانکهای مرکزی در برابر تورم

بانک‌های مرکزی ممکن است با یک دو راهی دشوار روبه‌رو شوند، تورم بالاتر از یک سو و رشد اقتصادی ضعیف‌تر از سوی دیگر. افزایش نرخ بهره می‌تواند تقاضا را کاهش دهد و به مهار تورم کمک کند، اما نمی‌تواند مستقیماً نفتکش‌های آسیب‌دیده را به مسیر بازگرداند یا عرضه نفت را افزایش دهد. از این منظر، اگر تورم ناشی از شوک انرژی باشد، سیاست پولی ابزار کاملاً مستقیمی برای مقابله با منشأ آن ندارد. فدرال رزرو در این شرایط نمی‌تواند نسبت به افزایش ماندگار قیمت انرژی بی‌تفاوت باشد؛ زیرا در صورت انتقال این افزایش قیمت به دستمزدها، خدمات و انتظارات تورمی، شوک اولیه می‌تواند اثرات گسترده‌تری بر اقتصاد داشته باشد. به همین دلیل، در روزهای اخیر نگرانی درباره موضع ضدتورمی بانک‌های مرکزی افزایش یافته است. گزارش‌های بازار نشان می‌دهد افزایش قیمت نفت و تشدید نگرانی‌های تورمی، انتظارات برای سیاست‌های انقباضی‌تر در برخی اقتصادهای بزرگ، از جمله اروپا، ژاپن و آمریکا را تقویت کرده است.

نگاه بازارها به فدرال رزرو

برای فدرال رزرو، زمان‌بندی این اتفاقات اهمیت ویژه‌ای دارد. بانک مرکزی آمریکا در روزهای ۱۵ و ۱۶ سپتامبر تشکیل جلسه خواهد داد و تصمیم نرخ بهره در روز ۱۶ سپتامبر اعلام می‌شود. در شرایط عادی، بازار در فاصله چند روز مانده به نشست فدرال رزرو بیشتر به داده‌های اشتغال و تورم نگاه می‌کند؛ اما اکنون قیمت نفت به یک متغیر مهم دیگر تبدیل شده است. گزارش اشتغال قوی آمریکا در ماه اوت پیش از

تورم هدف در عمان؛ ۲.۶ درصد

بانک مرکزی عمان برای سال ۲۰۲۶ رشد واقعی تولید ناخالص داخلی ۴ درصدی و تورم متوسط ۲.۶ درصدی را پیش‌بینی کرده است. این بانک همچنین انتظار دارد تراز مالی دولت و حساب جاری در سال جاری به‌ترتیب مزایای معادل ۲.۵ درصد و ۴.۱ درصد تولید ناخالص داخلی ثبت کنند. بانک مرکزی این کشور در گزارش سالانه خود اعلام کرد اقتصاد عمان در سال ۲۰۲۵ با وجود فشارهای خارجی به رشد خود ادامه داده و سرمایه‌گذاری، با پیشرفت پروژه‌های راهبردی در بخش‌های دولتی و خصوصی، همچنان یکی از عوامل رشد بوده است. تورم نیز در سطح پایینی باقی مانده است.

متوسط نرخ تورم عمان در سال ۲۰۲۵ به یک درصد رسید که نسبت به تورم ۰.۶ درصدی سال ۲۰۲۴ افزایش داشت.

شارژ ذخایر طلای چین

بانک مرکزی چین در ماه اوت برای بیست‌ودومین ماه متوالی ذخایر طلای خود را افزایش داد و میزان خرید این ماه به بالاترین سطح از اکتبر ۲۰۲۳ رسید. داده‌های رسمی نشان می‌دهد ذخایر طلای بانک مرکزی چین در پایان اوت به ۷۶.۷۳ میلیون اونس رسید؛ این رقم در پایان ژوئیه ۷۶.۰۸ میلیون اونس بود. بانک مرکزی چین در ماه اوت ۶۵۰ هزار اونس به ذخایر طلای خود اضافه کرد. این بزرگ‌ترین افزایش ماهانه از اکتبر ۲۰۲۳ است؛ زمانی که ذخایر طلا ۷۴۰ هزار اونس افزایش یافته بود. افزایش خرید در شرایطی صورت گرفت که قیمت طلا در ماه اوت رشد قابل‌توجهی داشت. قیمت نقدی طلا در لندن طی این ماه ۹.۷ درصد افزایش یافت و در مقطعی به محدوده ۴۷۰۰ دلار در هر اونس نزدیک شد. خرید طلای بانک‌های مرکزی جهان در سه‌ماهه دوم افزایش یافته و به ۲۸۹ تن رسیده است.

آینده نرخ بهره در استرالیا

معاون رئیس بانک مرکزی استرالیا اعلام کرد تورم همچنان مهم‌ترین مسئله این بانک است و احتمال افزایش دوباره نرخ بهره در نشست ماه سپتامبر در دست بررسی قرار دارد. اندرو هاووز، معاون رئیس بانک مرکزی استرالیا، گفت تورم همچنان مسئله اصلی بانک مرکزی استرالیا است، هرچند از قطعی دانستن افزایش نرخ بهره در نشست پیش‌رو خودداری کرد. بانک مرکزی استرالیا در سال ۲۰۲۶ سه بار نرخ بهره را افزایش داده و نرخ نقدی اکنون در سطح ۴.۳۵ درصد قرار دارد. چهار بانک بزرگ استرالیا نیز پیش‌بینی کرده‌اند این نرخ تا پایان سال با افزایش ۲۵ واحدپایه‌ای به ۴.۶ درصد برسد. او در پاسخ به این پرسش که آیا افزایش نرخ در ماه جاری اجتناب‌ناپذیر است، گفت تصمیم نهایی به ارزیابی هیئت‌مدیره از این مسئله بستگی دارد.

”

۳ سیگنال پیش روی بازار

۱. **تورم بالا و نفت ۱۰۰ دلار:** این وضعیت می‌تواند قوی‌ترین سیگنال ضدتورمی را برای بانک‌های مرکزی ایجاد کند. بازدهی اوراق قرضه احتمالاً تحت فشار صعودی قرار می‌گیرد، دلار می‌تواند تقویت شود و بازارهای سهام، به‌ویژه شرکت‌های حساس به نرخ بهره، با فشار مواجه شوند. طلا نیز با وجود نقش پناهگاه امن خود، ممکن است در برابر افزایش نرخ‌های واقعی و دلار قوی‌تر تحت فشار قرار گیرد.

۲. تورم پایین و نفت گران

در این حالت، بازار با پیام متناقضی روبه‌رو می‌شود، چرا که شاخص تورم می‌تواند انتظارات برای سیاست پولی سختگیرانه را کاهش دهد، اما نفت گران همچنان ریسک تورمی آینده را زنده نگه می‌دارد. بنابراین واکنش بازار ممکن است بسیار وابسته به جزئیات نرخ تورم آمریکا و روند قیمت نفت باشد.

۳. انتظار کاهش التهاب

این سناریو می‌تواند بخشی از فشار اخیر بر بازارها را کاهش دهد. اگر قیمت نفت نیز با کاهش ریسک ژئوپلیتیک عقب‌نشینی کند، بانک‌های مرکزی فضای بیشتری برای تمرکز بر رشد اقتصادی و بازار کار خواهند داشت.

“

این احتمال افزایش نرخ بهره در نشست سپتامبر را در بازار بالا برده بود. حالا ۲ شاخص تورم تولیدکننده و مصرف‌کننده می‌توانند تصویر تورمی را کامل کنند و افزایش قیمت نفت نیز می‌تواند بر ارزیابی بانک مرکزی از ریسک‌های پیش‌روی تورم اثر بگذارد. اگر تورم آمریکا بالاتر از انتظار منتشر شود و همزمان نفت در بالای ۱۰۰ دلار تثبیت شود، بازار ممکن است این دو اتفاق را به‌عنوان دو سیگنال هم‌جهت تفسیر کند؛ یعنی فشار تورمی بیشتر و احتمال سیاست پولی سختگیرانه‌تر. اگر تورم کمتر از انتظار باشد، بخشی از فشار تورمی ناشی از نفت می‌تواند توسط کاهش سایر اجزای شاخص خنثی شود و بازار بار دیگر روی احتمال سیاست پولی ملایم‌تر متمرکز شود.

بازار در انتظار یک پاسخ

آنچه شرایط فعلی را متفاوت کرده، همزمانی شوک ژئوپلیتیک، نفت ۱۰۰ دلاری، نگرانی تورمی و سیاست پولی ضدتورمی است. حتی یک داده تورمی که اندکی با پیش‌بینی بازار فاصله داشته باشد، می‌تواند انتظارات نرخ بهره و به دنبال آن بازارهای ارز، طلا، اوراق و سهام را با نوسان قابل توجهی مواجه کند. بازار اکنون منتظر پاسخ به این سؤال است که آیا شوک نفتی اخیر یک موج موقت است یا آغاز دور تازه‌ای از فشار تورمی. پاسخ این سؤال می‌تواند تعیین‌کننده بانک‌های مرکزی در هفته‌های آینده به سمت احتیاط بیشتر، حفظ نرخ‌های بالا یا تشدید سیاست انقباضی حرکت کنند. باید دید کوین وارث، رئیس فدرال رزرو در هفته آینده چه تصمیم می‌گیرد؟

بانک مرکزی اروپا نرخ بهره را بالاتر می‌برد؟

بانک مرکزی اروپا به احتمال زیاد روز پنجشنبه نرخ بهره را افزایش خواهد داد؛ تصمیمی که بازار تقریباً وقوع آن را قطعی می‌داند، اما یورونیوز می‌نویسد ترکیب تورم منطقه یورو باعث شده استدلال پشت این افزایش نرخ به سادگی خود تصمیم نباشد.

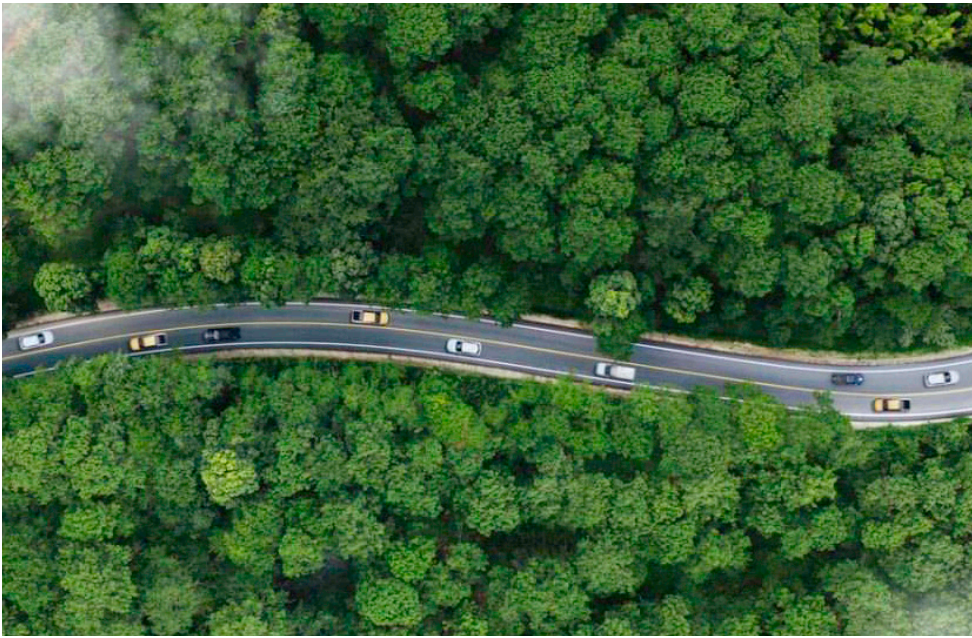
احتمال افزایش ۲۵ واحدپایه‌ای نرخ بهره بانک مرکزی اروپا در بازار به نزدیک ۱۰۰ درصد رسیده است. با تحقق این پیش‌بینی، نرخ سپرده این بانک از ۲.۲۵ درصد به ۲.۵ درصد افزایش خواهد یافت.

بانک مرکزی اروپا ۱۱ ژوئن، برای نخستین بار در سه سال، نرخ سپرده را از ۲ درصد به ۲.۲۵ درصد افزایش داد؛ اقدامی که در واکنش به شوک انرژی ناشی از جنگ ایران انجام شد. این بانک در نشست ژوئیه نرخ‌ها را بدون تغییر نگه داشت و کریستین لاگارد، رئیس بانک مرکزی اروپا، در آن زمان موضعی اتخاذ کرد که احتمال افزایش نرخ در سپتامبر را تقویت کرد. انتشار آمار تورم ماه اوت نیز انتظار برای افزایش نرخ را بیشتر کرد. تورم منطقه یورو در این ماه به ۳.۳ درصد رسید، در حالی که در ژوئیه ۲.۹ درصد بود. این بالاترین نرخ تورم از سپتامبر ۲۰۲۳ محسوب می‌شود. هم‌زمان، تورم بخش

انرژی از ۱۰.۳ درصد به ۱۴.۳ درصد افزایش یافت. با این حال، یورونیوز نوشته است که جزئیات آمار تورم تصویر متفاوتی ارائه می‌دهد. تورم هسته که انرژی، مواد غذایی، الکل و دخانیات را کنار می‌گذارد، از ۲.۵ درصد به ۲.۴ درصد کاهش یافته است. تورم خدمات نیز که ارتباط بیشتری با دستمزدها و تقاضای داخلی دارد، از ۳.۳ درصد به ۳ درصد رسیده است.

هوای آلوده، اقتصاد پرهزینه

هر دلار سرمایه‌گذاری برای هوای پاک، ۱۵ دلار بازمی‌گرداند

آلودگی هوا دیگر فقط یک مسئله زیست‌محیطی و بهداشتی نیست؛ به یک هزینه سنگین برای اقتصاد تبدیل شده است. گزارش جدید سازمان ملل نشان می‌دهد سرمایه‌گذاری در کاهش آلودگی هوا و مقابله همزمان با تغییرات اقلیمی می‌تواند بازدهی چشمگیری داشته باشد؛ به گونه‌ای که به ازای هر یک دلار سرمایه‌گذاری، حدود ۱۵ دلار منفعت اقتصادی ایجاد می‌شود. این یافته‌ها نشان می‌دهد هوای پاک نه یک هزینه اضافی، بلکه سرمایه‌گذاری برای کاهش هزینه‌های درمان، افزایش بهره‌وری نیروی کار و جلوگیری از اتلاف منابع اقتصادی است.

گزارش جدید برنامه محیط زیست سازمان ملل متحد (UNEP) و ائتلاف اقلیم و هوای پاک (CCAC) نشان می‌دهد مقابله با آلودگی هوا و تغییرات اقلیمی، برخلاف نگاه سنتی که آن را هزینه‌ای برای دولت‌ها و بنگاه‌ها می‌داند، می‌تواند یکی از پربازده‌ترین حوزه‌های سرمایه‌گذاری عمومی باشد، مسئله‌ای که برای اقتصادی مانند ایران، با سهم بالای سوخت‌های فسیلی در انرژی و چالش مزمن آلودگی در کلان‌شهرها، اهمیت دوچندانی دارد.

این گزارش که با عنوان «دارایی‌های پنهان؛ توجه اقتصادی و سلامت محور برای مقابله با تغییر اقلیم و آلودگی هوا» در ۷ سپتامبر ۲۰۲۶ منتشر شده، نخستین ارزیابی جامع جهانی است که منافع اقتصادی مقابله همزمان با تغییر اقلیم و آلودگی هوا را در یک چارچوب واحد محاسبه می‌کند. نتیجه اصلی این ارزیابی روشن است: به ازای هر یک دلار سرمایه‌گذاری در مجموعه سیاست‌های پیشنهادی، حدود ۱۵ دلار منفعت اقتصادی ایجاد می‌شود. حتی اگر منافع غیر بازاری مانند افزایش طول عمر و بهبود کیفیت زندگی از محاسبات حذف شود، بازده همچنان حدود ۴ دلار به ازای هر دلار سرمایه‌گذاری خواهد بود.

هوای پاک؛ یک سیاست اقتصادی

محققان برای دستیابی به این نتیجه، ۲۵ اقدام را در شش بخش اصلی بررسی کرده‌اند؛ انرژی و سوخت‌های فسیلی، صنعت، حمل‌ونقل، کشاورزی و نظام غذایی، پخت‌وپز و گرمایش خانگی و مدیریت پسماند. توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر، افزایش بهره‌وری انرژی، خودروهای برقی، استانداردهای سختگیرانه‌تر برای انتشار آلاینده‌های خودروها و صنایع، سوخت پاک‌تر در کشتیرانی، کاهش نشت و سوزاندن گاز در صنعت نفت و گاز، مدیریت بهتر دام و کود، استفاده کارآمدتر از کودهای شیمیایی، جلوگیری از سوزاندن بقایای کشاورزی و بهبود مدیریت پسماند از جمله این اقدامات هستند. برآورد سازمان ملل نشان می‌دهد منافع اقتصادی سالانه اجرای این بسته سیاستی معادل ۲.۸ درصد تولید ناخالص داخلی جهان در سال ۲۰۳۵، ۴.۵ درصد در سال ۲۰۵۰ و ۱۱.۴ درصد در سال ۲۱۰۰ خواهد بود. در مقابل، هزینه اجرای این ۲۵ راهکار حدود ۰.۷ درصد GDP جهان طی دهه پیش‌رو برآورد شده و سپس به حدود ۰.۵ درصد تا پایان قرن کاهش می‌یابد. به بیان دیگر، از نگاه اقتصادی، فاصله میان هزینه اجرای سیاست‌ها و منفعت حاصل از آنها قابل توجه است.

نکته مهم‌تر اینکه منافع این سیاست‌ها صرفاً بلندمدت نیست، UNEP می‌گوید منافع بازارمحور به‌تنهایی می‌تواند هزینه اجرای اقدامات را در کمتر از ۱۰ سال جبران کند. هر سال تأخیر در اجرای این سیاست‌ها

نیز بیش از ۱.۵ تریلیون دلار منفعت بالقوه را از بین می‌برد.

سلامت نیروی انسانی، شاخص مهم

بخش مهمی از این بازده اقتصادی از محلی می‌آید که معمولاً در محاسبات سیاست‌گذاری کمتر دیده می‌شود: سلامت نیروی انسانی.

طبق گزارش جدید سازمان ملل، در سال ۲۰۲۵ مواجهه با آلودگی هوای بیرون، به‌ویژه ذرات معلق ریزتر از ۲.۵ میکرون (PM_{۲.۵})، با حدود ۶.۴ میلیون مرگ زودرس در جهان مرتبط بوده است. آلودگی هوای خانگی نیز حدود ۲ میلیون مرگ زودرس دیگر را به همراه داشته که نزدیک به ۳۰۰ هزار مورد آن مربوط به کودکان بوده است. اما هزینه اقتصادی بیماری‌ها تنها به هزینه درمان محدود نمی‌شود. برآورد UNEP نشان می‌دهد آلودگی هوای بیرون در سال ۲۰۲۵ با حدود ۵.۵ میلیون مورد جدید آسم در کودکان، ۴.۲ میلیون حمله قلبی، ۳.۸ میلیون مورد بیماری مزمن انسدادی ریه، ۳.۳ میلیون مورد دیابت، ۲.۵ میلیون سکته مغزی و ۲ میلیون مورد زوال عقل ارتباط داشته است.

بنابراین بخشی از بازده اقتصادی سیاست‌های هوای پاک از مسیر کاهش هزینه‌های درمان، کاهش غیبت از کار، افزایش بهره‌وری نیروی کار و کاهش مرگ‌ومیر به اقتصاد بازمی‌گردد. مسئله فقط پول نیست؛ مسئله نحوه سیاست‌گذاری است.

یکی از مهم‌ترین یافته‌های گزارش سازمان ملل این است که مانع اصلی الزام نبود فناوری نیست. تصمیم‌گیری جزیره‌ای، ضعف در اجرای مقررات و نبود هماهنگی میان دستگاه‌های دولتی از مهم‌ترین عوامل تأخیر در اجرای سیاست‌های کاهش آلودگی و تغییر اقلیم معرفی شده‌اند. UNEP برآورد کرده است که این موانع در سطح جهان می‌توانند اجرای کامل راهکارها

را حدود هشت سال به تأخیر بیندازند؛ تأخیری که به گفته این سازمان، سالانه بیش از ۱.۵ تریلیون دلار منفعت اقتصادی را از بین می‌برد. اصلاح این موانع و تسریع اجرای سیاست‌ها نیز می‌تواند تا سال ۲۰۴۰ حدود ۱۰ تریلیون دلار صرفه‌جویی تجمعی از محل جلوگیری از بیماری‌ها ایجاد کند.

برای ایران، این بخش از گزارش شاید از خود فناوری‌ها مهم‌تر باشد. چراکه مسئله آلودگی هوا تنها با خرید تجهیزات یا جایگزینی یک فناوری حل نمی‌شود؛ قیمت انرژی، کیفیت سوخت، استاندارد خودروها، فرسودگی ناوگان، حمل‌ونقل عمومی، نیروگاه‌ها، صنایع، فلرینگ، نظارت و ضمانت اجرای قوانین همگی به یکدیگر متصل‌اند.

از «هزینه محیط زیست» تا «سرمایه‌گذاری اقتصادی»

گزارش جدید سازمان ملل در نهایت یک تغییر نگاه را پیشنهاد می‌کند: هوای پاک نباید در بودجه و سیاست‌گذاری اقتصادی، صرفاً به‌عنوان یک هزینه محیط زیستی دیده شود.

برای اقتصادی که سالانه با هزینه‌های درمان، کاهش بهره‌وری، مرگ‌ومیر زودرس و اختلال در فعالیت‌های شهری ناشی از آلودگی مواجه است، سرمایه‌گذاری برای کاهش آلودگی بخشی از سیاست رشد اقتصادی است.

در مقیاس جهانی، محاسبات UNEP نشان می‌دهد هر دلار سرمایه‌گذاری در اقدام مشترک اقلیمی و هوای پاک می‌تواند حدود ۱۵ دلار منفعت ایجاد کند و حتی با حذف منافع غیر بازاری، بازده آن حدود چهار برابر باقی می‌ماند.

بنابراین پرسش اصلی دیگر فقط این نیست که برای کاهش آلودگی چقدر باید هزینه کنیم؟؛ پرسش مهم‌تر این است که در صورت عدم سرمایه‌گذاری در این حوزه، طی سال‌های آینده چقدر افزایش هزینه خواهیم داشت؟

نقطه اتصال ایران با نسخه سازمان ملل

اهمیت گزارش جدید UNEP برای ایران دقیقاً در همین‌جا مشخص می‌شود. بخشی از راهکارهایی که سازمان ملل به‌عنوان سیاست‌های پربازده معرفی می‌کند، مستقیماً به مسائلی مربوط است که ایران نیز با آنها مواجه است: بهبود بهره‌وری انرژی، کاهش انتشار وسایل نقلیه، توسعه حمل‌ونقل برقی، کاهش انتشار صنایع، مدیریت نشت و فلرینگ در صنعت نفت و گاز، استفاده کارآمدتر از سوخت و مدیریت پسماند. حتی سازمان ملل در تفکیک منطقه‌ای خود، برای خاورمیانه و شمال آفریقا کنترل نشت متان، جلوگیری از فلرینگ و کاهش انتشارهای صنعت نفت و گاز را از جمله اقداماتی می‌داند که می‌تواند اهمیت ویژه‌ای داشته باشد. این نکته برای ایران قابل توجه است؛ زیرا در اینجا سیاست کاهش آلودگی می‌تواند همزمان چند هدف اقتصادی را دنبال کند: کاهش هزینه‌های سلامت، کاهش مصرف و اتلاف انرژی، افزایش بهره‌وری، کاهش انتشار آلاینده‌ها و در بخش نفت و گاز، جلوگیری از هدررفت بخشی از منابع قابل فروش.

۲ ساله

مرتضی زمانیان، معاون وزیر اقتصاد خبر داده، مهلت دو ساله اجرای برنامه هفتم برای سال شرکت‌های دارای سهام تودلی از جمله خودروسازان تمام شد و باید شرکت‌هایی که سهام تودلی دارند به فروش روند، اگر شرکت‌هایی که سهام تودلی دارند، سهم‌ها را واگذار نکنند، حق رأی خود در مجامع عمومی شرکت‌های زیرمجموعه را از دست می‌دهند.

۱۵ میلیارد دلار

یحیی آل‌اسحاق، رییس اتاق بازرگانی مشترک ایران و عراق در نشست روسای اتاق بازرگانی ایران با فعالان اقتصادی کرمانشاه اظهار کرد: افزایش این رقم به ۲۰ میلیارد دلار امکان‌پذیر است و باید برای تحقق آن از ظرفیت‌های موجود در تجارت دو کشور استفاده کرد و در شرایط کنونی نیز برخی برآوردهای غیررسمی، حجم این مبادلات را حدود ۱۴ تا ۱۵ میلیارد دلار نشان می‌دهد.

۱۰۰ همت

اکبر فتحی معاون برنامه‌ریزی و اقتصادی وزارت جهادکشاورزی گفت: بر اساس قول سازمان هدمندی یارانه‌ها ۱۰۰ همت دیگر تا پایان شهریورماه کارسازی خواهد شد و برنامه نخست ما بر این پیش بینی استوار بود که بتوانیم ۱۰ میلیون تن گندم خریداری کنیم، اما با توجه به اینکه ۱۴ میلیون تن تولید گندم اتفاق افتاده، برای این میزان تولید نیز تحلیل و بررسی انجام داده ایم.

۱۳،۴ درصد

وزارت کشور: پروین داداندیش، رئیس مرکز زنان و خانواده وزارت کشور گفت: در سال ۱۴۰۴ نرخ مشارکت اقتصادی زنان فقط ۱۳.۴ درصد بود، در حالی‌که این رقم برای مردان ۶۷.۹ درصد است، نرخ بیکاری زنان نیز حدود ۱۵ درصد گزارش شده که ۲ برابر نرخ بیکاری مردان است.

ویدئو

